

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1916 kl. 5.30 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om anslag till beredande av ersättning åt personer, som genom rättegång förlorat andel i lägenheten Storvallen i Hedesunda socken.

I en inom första kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 52, av herr *C. G. Ekman* har hemställts det riksdagen måtte besluta att till Kungl. Maj:ts disposition ställa ett förslagsanslag av kronor 10,000 att, efter prövning på sätt Kungl. Maj:t kan finna skäligt, tilldelas dem, som på grund av högsta domstolens utslag i mål rörande lägenheten Storvallen, Hedesunda socken, förlorat genom köp förvärvad eller genom arv eller eljes erhållen andel i nämnda lägenhet.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna framställning, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

För egen del vill utskottet framhålla, hurusom ifrågavarande under benämning Storvallen nr 1, en skogstrakt, i jordeboken upptagna lägenhet i verkligheten torde utgöra allenast en Storvallens fäbod tillkommande rätt till skogsfång för husbehov å den av Forsbacka bruksägare skatteköpta rekognitionsskogen.

Denna servitutsrätt synes kunna tillgodogöras endast för fyllande av virkesbehov vid själva fäboden och torde givetvis ej kunna skiljas från densamma. En föryttring av servitutsrätten synes ej kunna medföra någon förändring i detta förhållande.

Såsom motionären erinrat torde det emellertid ofta förhålla sig

så, att fäbodrar, för vilka skogsavräkning vid rekognitionsskogarnas reglering ägt rum, numera icke brukas såsom sådana, utan utlagts till skogsmark eller eljest användas på sådant sätt, att behov av virke antingen ej alls eller ock i väsentligen minskad omfattning för dem förefinnas.

Härav följer, att den tjänande fastigheten — här rekognitionsskogshemmanet — ej vidare eller åtminstone i ringare mån än beräknats komma att betungas av servitutet.

Vid skatteköp av rekognitionsskogarna hava emellertid bruksägarna fått njuta avräkning för dessa servitutsrätter, det vill med andra ord säga, att det skogskapital, som beräknats motsvara servitutsrätterna, icke tagits i betraktande såsom tillgång vid skatteläggningen och följaktligen ej heller vid skatteköpen av rekognitionsskogarna. När sedermera behov av virke för fäbodarna ej längre förefinnes, uppkommer härigenom för rekognitionsskogshemmanet och dess ägare en fördel, som vid skatteläggningen ej varit beräknad eller avsedd.

Ett missförhållande av denna art synes föreligga beträffande det av motionären omförmälda fallet, och framställningen ifråga torde hava sin egentliga grund häri.

Utskottet vill emellertid erinra, att Kungl. Maj:t den 29 augusti 1913 uppdragit åt den sedermera s. k. åbokommittén att dels verkställa utredning rörande antalet och beskaffenheten av de å s. k. rekognitionsskogshemman samt å under bruk skatteköpta hemman befintliga lägenheter jämte de villkor, på vilka dessa innehavas ävensom i vad mån och på vad sätt innehavarna av dylika lägenheter må kunna tryggas i besittningsrätten till desamma, dels ock, därest utredningen skulle giva vid handen, att beträffande lägenhetsinnehavare, som fränvunnits sin besittningsrätt, billighetsskäl i särskilda fall synas böra föranleda ytterligare åtgärder från statens sida, därom hos Kungl. Maj:t göra anmälan.

Ehuru i åbokommitténs uppdrag icke direkt torde ingå att framlägga förslag till reglerande av de i motionen berörda och av utskottet närmare belysta förhållanden, har emellertid enligt vad utskottet inhämtat hos kommittén fråga förevarit om åtgärder i sådant syfte.

Då sålunda förslag till reglerande av nu omordade förhållanden torde vara att förvänta från åbokommittén och då innehavarna av de andelar av ifrågavarande »lägenhet», vilka varit föremål för överlåtelse, i varje fall icke torde sakna utväg att hos sina fångesmän kräva ersättning för utbetalda köpeskillingsbelopp, kan utskottet icke biträda det i motionen framställda förslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet följaktligen,
att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 maj 1916.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtandet nr 70.
